

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 16.11.2023
Sayı: 1015

6382

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 13.11.2023

Selcan HAMŞIOĞLU
Tekirdağ Milletvekili

Son yıllarda popülasyonu hızla artan kahverengi kokarca böceği Karadenizli üreticilere hayatı zindan etti.

Hasat döneminde fındık bahçelerini adeta istila eden kokarca böceği, havaların soğumasıyla birlikte fabrika ve evlere de yayıldı. Ordu'ya bağlı Perşembe ilçesinde, bir evden kovalarla toplanan kokarca böceğinin toplamda 15 kiloyu bulduğu belirtildi.

Çin, Japonya, Kore Yarımadası ve Tayvan'a özgü bir böcek türü olarak bilinen kahverengi kokarca, 2010 yılında Orta Amerika'daki elma üreticilerinin 37 milyon dolar zarar etmesine yol açmıştı.

100'den fazla bitki türüyle beslenen kahverengi kokarca, bir yaprağın üzerine, tek seferde 28-30 yumurta bırakabiliyor ve her yumurtadan 300'e yakın larva çıkıyor. Bir sezonda 3 bin yumurta yumurtlayabilme ve günde 30 km uçabilme kapasitesine sahip olan kahverengi kokarca çok hızlı yayılıyor. Yaprakları yiyip, ürünün suyunu emerek kökünün kurumasına yol açıyor.

Ülkemizde ilk defa 2017 yılında İstanbul ve Artvin'de eşzamanlı görülen kokarca böceğin şu anda 17 ilimizde bulunduğu biliniyor.

Türkiye'ye Gürcistan'dan geldiği ifade edilen böcek oradaki mahsulün de üçte bir oranında düşmesine yol açmıştı.

Kahverengi kokarca dolayısıyla zor bir yıl geçiren ve ağır zarara uğrayan fındık üreticileri, hem zararlarının telafisi hem de elle toplama yahut laboratuvarında üretilen samuray böceğinin salınması dışında etkin mücadele yönteminin sınırlı olması dolayısıyla önümüzdeki sezonda da aynı zararın tekrarlanmaması için bakanlıktan destek bekliyor.

Bu bağlamda;

- 1) Kahverengi kokarca böceğine (Halyomorpha Halys) karşı Karadeniz bölgesinde alınan toplu tedbirler nelerdir?

- 2) Kahverengi kokarca böceğinin bu sene fındık başta olmak üzere tarım mahsullerine verdiği tahmini zararlar ilgili bir çalışma yapılmış mıdır?
- 3) Uzmanlar tarafından Marmara ve Ege bölgelerine yayılması muhtemel olduğu belirtilen istilacı böceğe karşı ilgili bölgelerde tedbir planlaması yapılmış mıdır?
- 4) Stratejik milli ürünümüz fındığın hasadının yapıldığı illerde üreticinin korkulu rüyası haline gelen kahverengi kokarca böceğinin neden son yıllarda artış gösterdiği konusunda akademik düzeyde bir araştırma ve araştırma sonucu illerde bilgilendirme toplantıları düzenlenmiş midir?
- 5) Üreticiler ve bölge halkı tarafından kulaktan kulağa yayılan ve kahverengi kokarca böceğinin laboratuvarlarda üretilip maksatlı bir biçimde ülkemize bırakıldığı iddiaları resmi kurumlar tarafından değerlendirilir kamuoyu açıklaması yapılmış mıdır?
- 6) Son yıllarda dünyanın karşı karşıya kaldığı gıda krizi ve tedarik zincirindeki daralma göz önünde bulundurulduğunda ülkemizin önümüzdeki yıllarda kahverengi kokarca böceği ve türevleri nedeniyle karşılaşılabilecek sorunlarla ilgili bir acil eylem planı oluşturulmuş mudur?